

Oponentský posudek bakalářské práce

Jméno a příjmení (student): Lukáš Bukovský

Oponent: ThLic. Mgr. Karel Sládek Th.D.

Bakalářská práce studenta Lukáše Bukovského s názvem *Spiritualita laiků a nová hnutí v církvi* si klade za cíl nelehký úkol reflexe fenoménu spirituality laiků v nových hnutích. Podotýkám, že se jedná o nelehký úkol, jelikož na objektivní historicko-kritickou a zejména teologickou reflexi bude třeba ještě dozrát čas, jelikož samotná hnutí se teologicky vyvíjejí a stále specifitěji institučně profilují.

K obsahové stránce: Autor začíná obecnějším definováním spirituality na základě dostupné literatury v češtině. Jako příklad spirituality řeholní bez udání důvodu uvádí jen spiritualitu benediktinskou, františkánskou a ignaciánskou. U textu bych ocenil poukázat na větší provázanost se sledovaným tématem, roli spirituality laiků v mnišských hnutích v souvislosti se spiritualitou laiků nových hnutí.

Obdobně jako v pozdějších kapitolách u spiritualit nových hnutí se i zde často bohužel zastavil pouze u schematického vyjmenování bodů duchovní praxe bez hlubší teologicko-spirituální reflexe založené například na exegezi konkrétního biblického, patristického či hagiografického textu jakožto zdroje pro osobní a komunitní spiritualitu. Charakteristika spiritualit se tak omezila jen na vnější fenomenologický popis bez hlubšího ontologického zakotvení.

Ve druhé kapitole se zaměřil na otázku laiků. K historickému shrnutí postavení laiků v církvi nemám větších připomínek. Druhý vatikánský koncil pojednání o církvi otevřel – po přepracování původního návrhu – kapitolou nikoliv o hierarchii, ale o celém Božím lidu, čímž došlo k nové sebereflexi nad putující církví. Souhlasím s autorovým tvrzením, ve kterém navrhuje upuštění od pojmenování „laik“, které má zabarvení téměř jako „duchovní nevzdělanec“, a používat slovo „křesťan“.

Třetí kapitola se již zabývá novými hnutími v církvi. Při představení historie vzniku nových hnutí je zřejmé dobré zvládnutí tematiky. Problematicnost začlenění těchto hnutí do struktur církve bylo a je otázkou velmi ožehavou, vyvolávalo napětí, nicméně se poměrně solidně daří nalézt jejich kanonické definování v rámci církevního práva.

Oceňuji kapitolu o problémech, která mnohdy způsobují nová hnutí. Autor se však zastavil jen u problému začlenění hnutí do farností – na což nejednou kriticky poukázal například kardinál Martini – a na setkání hnutí s knězi a řeholníky. Text úplně opomenul jisté

„porodní“ bolesti mladých společenství laiků, ve kterých se objevuje sklon k výlučnosti, uzavřenosti, nadřazenosti, klerikalismu laiků, pojetí univerzálnosti jen ve vlastních „mantinelech“, dále nezkušenost s duchovním vedením, vnitřní nestabilita, automaticky vyžadovaný obdiv vůdce, manipulace ve vztazích apod. Právě setkání s farním či řeholním společenstvím může nezralé laické společenství otevřít a vytvořit prvky duchovní stability. Řeholníci mohou v setkání s hnutími naopak citlivěji vnímat charisma svých počátků.

Ve čtvrté kapitole autor rozebírá spirituality jednotlivých hnutí v církvi. Hlavní slabinou této kapitoly je zejména pramen pro zpracování textu. Autor shrnuje převážně internetové stránky sledovaných hnutí, které samozřejmě na místo kritického zhodnocení předkládají své propagační materiály s misijním cílem přitáhnout čtenáře.

Pátá kapitola si všímá společné cesty nových hnutí v církvi, kde hlavním úkolem – jak autor správně předkládá – je nová evangelizace. Připomínka události Letnic 1998 a 2006, kdy se hnutí setkala s papežem Janem Pavlem II. a Benediktem XVI., jen podtrhuje skutečnost potřeby hnutí být zahrnuti do struktur universální církve.

Škoda, že se autor více nezabýval rozborem důležitého teologického textu tehdy kardinála Ratzingera, který se snažil roli hnutí teologicky vymezit (text byl otištěn i v Teologických textech). Teologická studie mohla dát obsahovou strukturu pro tuto práci, čímž by se autor vyvaroval použití pouze sebepropagujících internetových materiálů bez hlubší teologické reflexe.

Za lehčí nedostatek považují fakt, že autor úplně opomenul představit spiritualitu laika v rámci například svátosti manželství, specifického prožívání liturgie či dalších svátostí v rovině osobní či ve farním společenství, dále roli laika v řeholních řádech či sekulárních institucích, až na výjimky nemluví o formách apoštolátu a spiritualitě laiků žijících mimo novodobá církevní hnutí.

Dále mohl autor alespoň letmo zmínit spiritualitu laiků v protestantských nebo pravoslavných církvích – zejména dílo laického teologa Pavla Evdokimova – který se postavení laika v církvi zabýval na základě teologických východisek.

K formální stránce: Práce po formální stránce – až na pár drobností jako občasná nepřehlednost v citacích, monolitně vytvořený obsah v závěru, příležitostné chyby či stylistická neobratnost ve vyjádřeních – odpovídá kritériím bakalářské práce.

Závěr: Přes veškeré výhrady a při kvalitní obhajobě doporučuji práci jako dobrou.

V Praze 17. října 2007

.....Karel Skácel.....